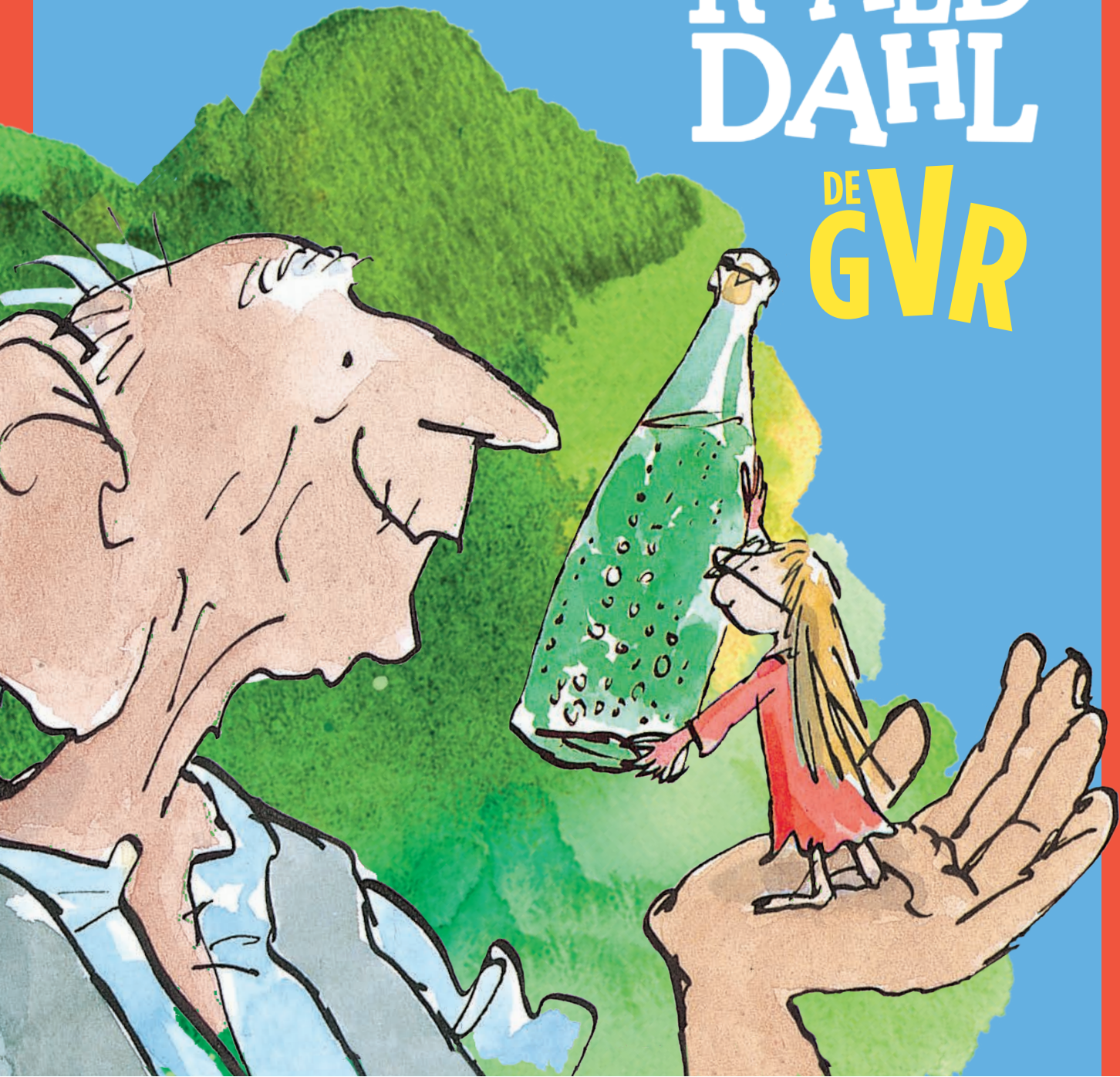

ROALD DAHL-WEEK 2016

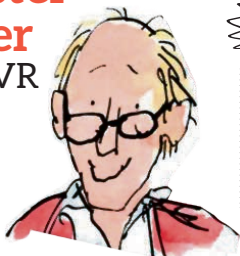
ROALD DAHL

DE GVR

Reuzeleuk werkboekje van: _____

De **meester-verteller**
over de GVR
en Sofie
PAGINA 2

snoskommer
TROLLEN-
KLOPPER
Snelcursus
reuzentaal
PAGINA 4

Knutsel jouw
droompot
en kies zelf
wat je
droomt
PAGINA 8

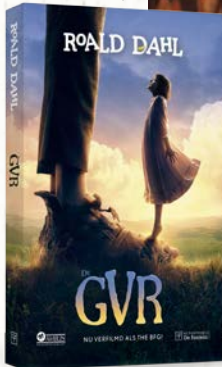

Hiep, hiep, hoera, het is feest! Honderd jaar geleden werd er een heel bijzondere baby geboren. Niemand wist het nog, maar met zijn kinderboeken zou hij de hele wereld veroveren. Hoewel hij zelf niet meer leeft, wordt de geboorte van schrijver Roald Dahl in 2016 groots gevierd. Met onder andere de verfilming van een van zijn bekendste boeken: *De GVR*.

Levenschte reuzen

De heksen, *Matilda*, *Sjatie en de chocolade-fabriek*: veel van Roald Dahls succesvolle verhalen zijn verfilmd. *De GVR* was het favoriete boek van de grote schrijver, maar het duurde even voordat een regisseur daar een speelfilm van durfde te maken. Niet zo gek misschien, want hoe laat je een reus levensecht lijken? Een vriendelijke reus is misschien nog wel te doen, maar een Kinderkauwer of een Vleeshakker? Dat is nog best lastig! Regisseur Steven Spielberg wakte jaren geleden

dinosaurussen tot leven in zijn Jurassic Park-films.

Waarschijnlijk dacht hij: Als ik dat kan, dan moet een groep gruwelijke reuzen ook wel lukken. Of dat klopt? Bekijk de film en oordeel zelf!

Worstelen en ploeteren

Voor Steven Spielberg was het een uitdaging om *De GVR* te verfilmen, maar Roald Dahl moest misschien nog wel meer hindernissen nemen om het

verhaal op papier te zetten. De schrijver liep jarenlang rond met een idee over een grote vriendelijke reus. De reus duikt al op in *Daantje, de wereldkampioen*, waarin Daantjes vader voor het slapengaan verhalen vertelt over de *GVR*. Dat boek verscheen zeven jaar voordat *De GVR* uitkwam. Net als Daantjes vader vertelde Roald Dahl zijn kinderen bedtijdverhaaltjes waarin deze reus vaak een rol speelde. Maar met de rest

DE GROTE VRIENDELIJKE ROALD

FOTO © MICHAEL DYER ASSOCIATES, ILLUSTRATIE © QUENTIN BLAKE, DESIGN © BREHMER & DORR

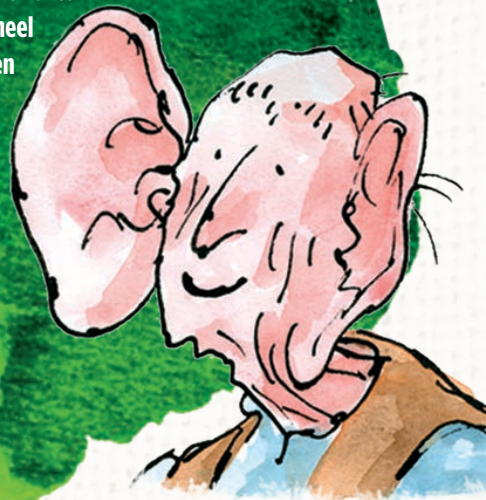

Net als de schrijver

Voor Roald Dahl was de GVR misschien wel zo bijzonder omdat hij zelf een beetje op de reus leek. De schrijver kon net als de GVR niet tegen niks doen, maar belangrijker: Roald Dahl was een reus van een man. Hij was maar liefst twee meter lang! Misschien vond hij het daarom ook wel zo leuk om soms te spelen dat hij zelf de GVR was.

Als zijn kinderen in bed lagen, zette hij wel eens een ladder tegen het huis. Dan klom hij naar boven met een bamboestok waarmee hij zogenaamd dromen door het openstaande raam van de kinderkamer blies. Dat leverde vast heel bijzondere dromen op! Maar niet alleen zijn eigen kinderen werden

verrast door de GVR. Soms schreef Roald Dahl brieven in husseltaal naar scholen of kranten, net of ze echt van de reus waren. En stiekem waren ze dat natuurlijk ook!

Quentin Blake

van het verhaal worstelde de schrijver nog. In de eerste versie die hij schreef, was de hoofdrol weggelegd voor een jongetje dat Jody heette, en sprak de GVR helemaal niet in zijn beroemde husseltaal. Gelukkig was de schrijver nooit snel tevreden en bleef hij ploeteren op zijn schrijfsels. Uiteindelijk bedacht hij een nieuwe taal en veranderde hij de hoofdpersoon in een meisje. Hij gaf haar dezelfde naam als zijn kleindochter: Sofie. Die bofte maar met zo'n opa!

Spannende ontmoeting

Nu het verhaal op papier stond, was het tijd voor de volgende uitdaging. Want hoe moesten al die reuzen eruitzien? Illustrator Quentin Blake kreeg de taak om alle reuzen te tekenen. Voordat Quentin Blake die opdracht kreeg, had hij illustraties voor drie andere boeken van Roald Dahl gemaakt: *De Reuzenkrokodil*, *De Griezels* en *Joris en de geheimzinnige toverdrank*. Maar weet je wat zo gek was?

De schrijver en de tekenaar hadden elkaar nog nooit in het echt ontmoet! Dat gebeurde pas toen Quentin Blake gevraagd werd om mee te werken aan *De GVR*. De tekenaar vond het best spannend om met de schrijver af te spreken. Hij zei daarover: 'Ik was nogal nerveus en bang voor hem.' Maar dat was nergens voor nodig, want de twee konden het heel goed met elkaar vinden. Al was Roald Dahl in eerste instantie niet blij met Quentin Blakes tekeningen. Niet omdat hij ze niet goed vond, maar omdat het er zo weinig waren. De tekenaar had de opdracht

gekregen er twaalf te maken en daar was de schrijver het totaal niet mee eens. Hij wilde er twee keer zoveel! Na een boze brief kreeg hij zijn zin: Quentin Blake kon zich nog meer uitleven op de reuzen. En dat deed hij! In zijn eerste schetsen droeg de GVR een zwarte hoed en zwarte laarzen, daardoor zag hij er minder vriendelijk uit dan Roald Dahl in zijn hoofd had. De schrijver had thuis nog een paar grote leren sandalen liggen. Die vond hij beter bij de reus passen. Hij stuurde de sandalen op naar de tekenaar, en kijk eens wat de GVR nu aan zijn voeten draagt...

Als er iets aan de hand is, roept de GVR niet potjandorie, maar 'jotpandora!'

fropskottel

TROLLEN-
KLOPPER

Leer de Grote Vriendelijke Taal

Sofie heeft al snel door dat de Grote Vriendelijke Reus lief en aardig is, maar aan zijn husseltaaltje moet ze even wennen. Met dit lesje reuzenspraak begrijp je hem voortaan net iets beter. En met een beetje oefening praat jij straks ook zo grappig!

Zelf noemt de GVR de taal die hij spreekt een 'allervreselijkste husseltaal'. Maar hij kan het niet helpen dat hij de dingen een beetje warrelig zegt. 'Er wast nooit scholen in Reuzenland om mij te leren praten,' zegt de GVR treurig. Sofie vraagt zich af of zijn moeder het hem niet kon leren, maar reuzen hebben nou eenmaal geen moeder. Dus het is eigenlijk hartstikke knap dat de Grote Vriendelijke Reus

zichzelf heeft leren praten en schrijven.

Verzin het zelf!

Natuurlijk kun je het woord miljoen gebruiken, maar klinkt 'diljoen' niet veel leuker? De GVR - of eigenlijk schrijver Roald Dahl - heeft heel veel van dit soort grappige woordvondsten bedacht. Wat dacht je van de woorden mensbaksel, fropskottel, flitspoppers, trollenklopper en gnifgnuiver?

Hoe hoort het ook alweer?
Van bepaalde uitdrukkingen heeft de Grote Vriendelijke Reus wel gehoord, maar hij heeft niet helemaal goed onthouden hoe ze precies luiden. Weet jij welke uitdrukkingen hij eigenlijk bedoelt?

'Denkt jij soms dat ik jou voor het doekje houd?'

'Als ik het niet doet, word ik vel overheen.'

'Weet je zeker dat je me niet zomaar wat op de mouw naait?'

snoskommer

van vachteren naar oren

Husselen met letters en woorden

Als er iets aan de hand is, roept de GVR niet 'potjandorie', maar 'jotpandora'. Soms verandert of verwisselt hij maar kleine stukjes van woorden, waardoor het heel grappig klinkt. Zo zegt hij tegen Sofie dat haar hoofd vol 'vaagsel' zit en tegen de andere reuzen dat zij zijn grot mogen doorzoeken 'van vachteren naar oren'.

Ik is, wij gaat

Werkwoorden op de juiste manier gebruiken kan heel lastig zijn. Maar de GVR maakt er echt een potje van! Zo schrijft hij over een droom die hij heeft gevangen: 'Ik neemt een bad en ik merkt dat als ik heel hard op mijn navel drukt, ik een raar gevoel krijgt en plotseling is mijn benen weg en mijn armen ook. Ik is in feite tootaal onzichtbaar geworden.'

Klaar met alle opdrachten?

Vraag de antwoorden aan je juf of meester, deze staan in de docentenhandleiding.

TIP!

Benieuwd naar nog meer husseltaal en andere geweldige woordvondsten van Roald Dahl? Je vindt het allemaal in het speciale *Roald Dahl Wordenboek* van Van Dale.

Gehusselde husseltaal

O jee, het GVR-woordenboek is door elkaar gehusseld. Maar na jouw snelcursus husseltaal weet je daar vast raad mee! Koppel elk woord aan de juiste betekenis.

Fropskottel

Heel groot.

Trollenklopper

Een opwindende en fantasierijke droom.

Flipfloppig

Een knobbelig, langwerpige stuk groente met zwarte en witte strepen dat walzaam smaakt.

Snoskommer

Dit doet een reus als er een ploppend geluid uit zijn achterste komt.

Kwikrotter

Een groene drank met prik, die de GVR en de andere reuzen drinken in plaats van water.

Flitspoppen

Een van de allergenste nachtmerries die je kunt hebben.

Gnifgnuiver

Iemand die gemeen en vervelend is.

Reuzendieren spotten

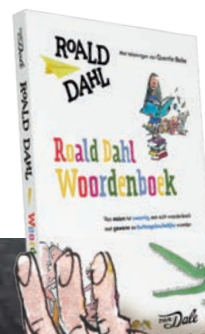
In Reuzenland wonen nogal wat dieren die mensbaksels nog nooit gezien hebben.

Wat dacht je van de kwistige winkelpoot, de grasgarnaal, de trapkrabber of de schurfsluiper?

Welk dier zou jij het liefst in het echt tegenkomen?

Beschrijf hoe je denkt dat dit dier eruitziet.

Maak er nu een tekening van!

Goed bezig!

Sofie en de Grote Vriendelijke Reus nemen het op tegen een groep gemene reuzen en maken de wereld een stuk veiliger. Margot, Pip, Maud en Kâan doen ook graag iets goeds voor een ander.

Kâan (10) doet veel voor zijn buurt in Amsterdam-Oost.

Hij promoot gezond leven en hield een toespraak over de rechten van het kind. Vorig jaar was hij genomineerd als 'Amsterdammertje van het jaar'. 'Ik vertel andere kinderen dat ze niet te veel ongezonde dingen moeten eten en drinken en soms delen we gezonde drankjes en fruit uit. Voor mijn speech over de rechten van het kind was ik erg zenuwachtig, maar ik oefende veel en het ging goed. Ik vertelde aan een zaal vol mensen een verhaal dat ik zelf had bedacht. Het ging over een meisje dat op ballet moest van haar ouders, maar ze wilde liever op voetbal. Ik vind het heel leuk om dit soort dingen te doen.'

Maud (12) kreeg een kinderlintje omdat ze een kinderdisco organiseerde voor 500 kinderen.

De toegangskaartjes die ze verkocht leverden € 1.600,- op. Dit bedrag gaf ze aan KWF Kankerbestrijding. 'Mijn moeder heeft vorig jaar meegedaan aan de actie Alpe d'HuZes, waarbij je een berg op fietst en geld ophaalt voor de strijd tegen kanker, en ik wilde ook graag iets doen. Het leek me heel leuk om een feest voor kinderen te organiseren. Ik heb allerlei mensen en bedrijven gemaïld en gebeld en we kwamen steeds een stapje verder. Bijna de hele school was er. Iedereen vond het een heel leuk feest. Het gaf me echt een goed gevoel om iets te organiseren voor een goed doel. Ik ben best trots op mezelf.'

Pip (11) en Margot (12) kregen een kinderlintje omdat ze een actie voor de vluchtelingen in hun woonplaats organiseerden.

Margot: 'Ik hoorde in het nieuws dat er veel vluchtelingen naar Nijmegen zouden komen en ik vond het heel zelig. Zelf zou ik het ook niet leuk vinden om te moeten vluchten naar een ander land, en dan is het aardig om iets voor die mensen te doen.' Pip had hetzelfde idee en de directeur van hun basisschool stelde voor dat ze samen iets zouden doen.

Pip: 'Met een nieuwsbrief riepen we kinderen en ouders op om spullen in te leveren, zoals tandpasta, tandenborstels, stiften en papier. Die spullen hebben we in tasjes gestopt en naar het opvangcentrum gebracht.' De meisjes kenden elkaar voor deze actie nog niet zo goed, maar nu zijn ze heel goede vriendinnen. Hun tip als je iets wilt doen voor een ander: 'Doe het niet alleen, maar samen!'

Welke reus vind jij het engst?

De GVR vertelt het maar meteen aan Sofie: 'Wij is hier in Reuzenland! Er is hier overal reuzen en zij peuzelt mensbaksels voor avondeten.' Welke reus vind jij het engst en wil jij het liefst zo snel mogelijk laten verdwijnen in een diepe kuil?

1 De Grote Vriendelijke Reus peuzelt geen mensbaksels, maar snoskommers. Hoe reageert de engste reus uit jouw gedachten als hij een hapje van deze groente zou nemen?

- a) Hij loeit en scheldt zo ontzettend hard, dat het al snel ondraaglijk wordt om zijn gegil aan te horen.
- b) Jouw reus ploft bijna uit elkaar van boosheid, zo iets smerigs maakt hem zeer agressief.
- c) Hij wordt woest als hij de viezigheid proeft en slaat de snoskommer kapot op het hoofd van de GVR.

2 Van welke mensbaksels smikkelt jouw naaste reus het liefst?

- a) Mensen uit Hamburg, vanwege hun ketsuppige aroma.
- b) De koningin van Engeland, maar omdat zij zo goed wordt bewaakt, neemt hij genoeg met Engelse schoolkinnertjes.
- c) Kaukaasjes uit de Kaukasus, omdat ze zo lekker koud en kazig zijn.

3 Hoe eet de reus uit jouw engste dromen mensbaksels?

- a) Hij propt ze in zijn mond als popcorn en maakt daarbij een oorverdovend knarsend lawaai.
- b) Hij graait ze van de straat en eet ze als suikerklontjes. Het liefst met veel tegelijk.
- c) Hij steekt een arm door het slaapkamerraam, plukt ze uit hun bed, en voor ze iets doorhebben, stopt hij ze vliegensvlug in zijn reusachtige mond.

Eng, enger, engst!
Voor welke reus heb jij het vaakst gekozen?

**Meeste a
De Bottenkraker**

kraakt elke avond twee mensbaksels als avondeten en is berucht vanwege het lawaai dat hij maakt tijdens het eten. Dat is kilometers verderop nog te horen.

**Meeste b
De Vleeslapeter**

is zestien meter lang en de grootste reus van allemaal. Hij is zeer driftig en maakt elke dag ruzie met de andere reuzen.

**Meeste c
De Bloedbottelaar**

is een woesteling die dreunt, stampet en graag in discussie gaat met de GVR.

Maak je favoriete droompot

Hoe leuk zou het zijn om elke avond een andere droom uit te kiezen? Je kunt zelf heel gemakkelijk een droompot maken. Welke kies jij?

Trollenklopper

Het is een gevaarlijk klusje, maar een nachtmerrie maak je zo: vul een pot voor een derde met water. Doe er druppels verf bij en schud goed. Stop plukken watten in het water en gooi er glitter bij. Maak de volgende twee lagen op dezelfde manier, maar met een andere kleur. Goed dichtdraaien, dan heb je van deze griezels geen last meer.

Met glitter

Een mooie golvende droom maak je zo: vul de helft van een pot met water. Doe er een paar druppels ecoline in voor een mooi kleurtje. Gooi er flink wat glitter bij. Vul de andere helft met olie. Draai de pot goed dicht en schud flink. Zie je dat de droom leeft?

TIP!

Een snelle snijfnuiver is een heerlijke droom. Je maakt hem door een pot met water te vullen en er slierten crêpepapier en glitter bij te doen. Dichtdraaien, schudden en dromen maar!

TIP!

Vergeet niet op te schrijven waar je droom over gaat, net als de GVR: 'Alle dromen krijgen hun eigen speciale etiket op de fles. Hoe kant ik anders meteen vinden wat ik nodig heeft, als ik haast heeft?' Je kunt ook een kaartje aan je fles hangen met jouw verhaal.

EXTRA KNUTSEL TIP
in de docentenhandleiding staat hoe je gouden pronksjuweeltjes maakt.

www.roalddahl-boeken.nl

